

HÅNDVÆRKS RÅDET

Folketingets Erhvervsudvalg

Den 31. oktober 2005

Organisation for
små og mellemstore
virksomheder

Islands Brygge 26
Postboks 1990
DK-2300 København S

Telefon 33 93 20 00
Telefax 33 32 01 74
Giro nr. 6 00 21 02
Web www.hvr.dk
E-mail hvr@hvr.dk

Håndværksrådets undersøgelse af små og mellemstore virksomheders holdning til revisionspligten

Kære medlem af folketingets erhvervsudvalg

- ./ Jeg fremsender med dette brev en undersøgelse blandt små og mellemstore virksomheder, der viser, at et flertal af de små virksomheder støtter regeringens forslag om, at revisionspligten kan afskaffes i små selskaber. Under hver fjerde er imod.

Såfremt lovgivningen udformes sådan, at det undersøges efter fx 3 år, om lempelsen mod forventning har ført til flere besvigelser - og med mulighed for at stramme eller lempe yderligere - så er der opbakning fra 70 % af de små og mellemstore virksomheder.

390 virksomhedsejere - hvoraf de 257 driver virksomhed i selskabsform - har svaret, og næsten alle respondenter har under 50 ansatte. Undersøgelsen er derfor om nogen de berørte virksomheders eget svar i sagen. Der er ingen forskel på, hvad selskaber og personligt ejede virksomheder svarer.

Op imod en tredjedel af de små selskaber vil selv vælge revisionspåtegningen fra. Nogle dog under forudsætning af at revisorerne tilbyder de mindre omfattende påtegninger, som der bliver mulighed for.

Med venlig hilsen

Lars Jørgen Nielsen

Små selskaber vil have lempet revisionspligten

Resume

Denne undersøgelse viser, at selvstændige i halvdelen af de små og mellemstore virksomheder mener, at pligten til at købe en revisionspåtegning bør ophæves for små selskaber, som foreslået af regeringen. Kun knapt hver fjerde mener, at det fortsat skal være obligatorisk at købe revisorens fulde påtegning. Resten "ved ikke". Undersøgelsen viser også, at mange af dem, der umiddelbart er imod eller tvivlende, mener, at pligten kan ophæves, såfremt det evalueres efter fx 3 år, om det mod forventning har ført flere besvigelser med sig, at påtegningen ikke længere er pligtig. Er det situationen, skal lovgivningen kunne strammes igen.

Undersøgelser tyder på, at revisionspåtegningen ikke er afgørende for at forhindre besvigelser i små og mellemstore selskaber, og der er da også kun få lande i Europa, der stiller krav om revisionspåtegning af mindre selskabers årsregnskab. Regeringen har derfor meldt ud, at den vil fremsætte et lovforslag her i efteråret, der indebærer, at der ikke længere skal være pligt til revisionspåtegningen.

I denne undersøgelse har knapt 400 selvstændige i mindre virksomheder svaret på spørgsmålet om revisionspligten. Heraf var 253 selvstændige i små selskaber, som enten nu eller senere kan blive fritaget selv. Undersøgelsen er derfor om nogen de berørte virksomheders egen stemme.

Undersøgelsen viser også, at næsten alle virksomheder har en revisor - også dem uden pligt til revisionspåtegning, og at de fleste mindre selskaber fortsat vil købe revisors påtegning, selvom den gøres frivillig. Der er dog en pæn interesse for at erstatte den omfattende revisionspåtegning med en mindre omfattende påtegning - et såkaldt review. Og stiger prisen på revisionspåtegningen som annonceret med omkring 30%, så stiger interessen for at slippe for den også markant.

Forslag til ophævelse af pligten vil blive fremsat i Folketinget

Folketinget skal i denne samling tage stilling til, om små selskaber i Danmark skal have pligt til at lade en revisor revidere og påtage årsregnskabet. Økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen har annonceret, at han vil fremsætte forslag i Folketinget, som fritager selskaber for revisionspåtegning. Af det høringsmateriale, der er udsendt, fremgår, at mindre selskaber vil blive fritaget, såfremt 2 af følgende 3 udsagn om virksomheden er opfyldt:

Virksomhedens nettoomsætning skal være under 6 mio. kr.

Virksomhedens balancesum skal være på højst 3 mio. kr.

Virksomheden må højst have 25 ansatte

Danmark er sammen med Sverige og Malta de eneste lande i Europa, der pålægger helt små selskaber at lade revisor revidere og påtage regnskabet. EU giver mulighed for at fritage alle selskaber i regnskabsklasse B, og det benytter de fleste lande sig af. Regeringens forslag er dog langt fra så vidtgående, da regnskabsklasse B tæller virksomheder med op til typisk 50 mio. kr. i omsætning.

Prisen på revision

Det vurderes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, at regnskabsklasse B-selskaberne samlet betaler ca. 1,5 mia. kr. for at lade revisor påtage regnskabet. De virksomheder, der foreslås undtaget, betaler til sammen 1,0 mia. kr. for påtegningerne. Den foreslåede lempelse giver dog ikke så stor en besparelse for erhvervslivet. En del virksomheder har andet at bruge påtegningen til, fx kan det være, at banken vil se et regnskab. En del virksomheder vil dog vælge påtegningen fra - især hvis der kommer billigere alternativer på markedet. Frivillighed muliggør også, at revisorselskaberne kan udbyde mindre omfattende påtegninger, der er bedre designet til små selskaber. Det giver mulighed for større besparelser. Erfaringer fra England viser, at flere virksomheder vil vælge påtegningen fra på lidt længere sigt, når gode erfaringer med det viser sig.

Herudover forventes revisionshonorarerne at vokse med op til 30% som følge af nye og kommende revisionsstandarder. Og for de mindre selskaber kan der endog blive tale om betydeligt større stigninger. Så længe der er pligt til påtegningen, kan disse prisstigninger ikke undgås.

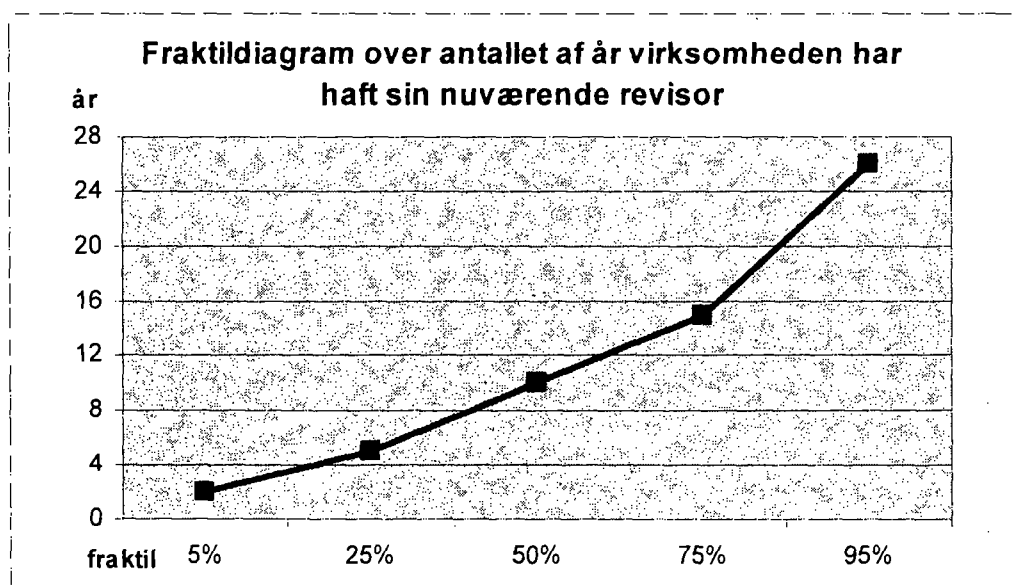
Undersøgelsens resultater

Håndværksrådet har fået svar fra 390 virksomheder med typisk op til 50 ansatte om deres syn på revisionspligten. Blandt disse var 253 virksomheder på selskabsform, og en væsentlig del af disse virksomheder er så små, at de vil kunne benytte sig af den foreslåede fritagelse for pligten til revision.

Vil virksomhederne vælge revisoren fra?

Så godt som alle virksomheder har en revisor. Det viser denne og tidligere undersøgelser fra Håndværksrådet. Og for mange selvstændige er tilknytningen til revisoren både langvarigt og tæt. De ca. 400 respondenter i denne undersøgelse har i gennemsnit haft virksomhedens revisor i godt 11 år. Nøjagtig lige så længe som vores undersøgelse i 1999 viste. Vores anbefalinger om, at virksomhederne oftere burde overveje, om de kan finde et bedre tilbud et andet sted, har altså ikke kunnet rokke ved det solide forhold, den typiske virksomhed har til revisoren. I 1999 så vi også, at i mange virksomheder var revisoren arvet fra en tidligere ejer, og at hver tredje virksomhed betragtede revisoren som en samarbejdspartner.

Figur 1

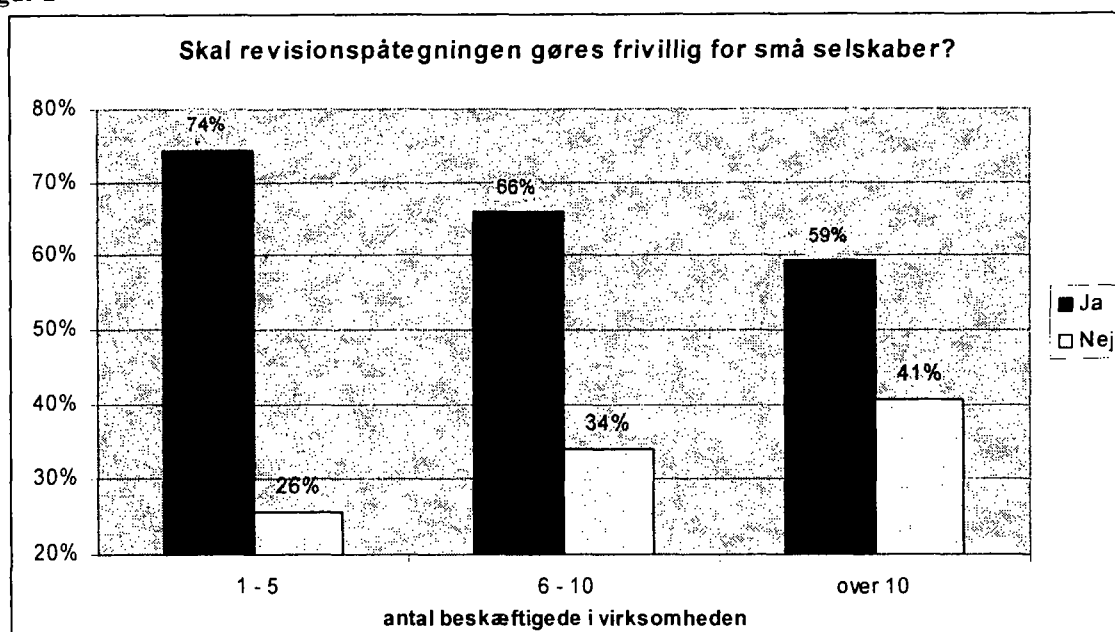

Det er værd at bemærke, at det både er blandt de personligt ejede virksomheder og blandt selskaberne, at så godt som alle virksomheder har en revisor. De personligt ejede virksomheder, der ikke har pligt til at lade revisoren påtage regnskabet, vælger altså ikke revisoren fra. Det vil derfor heller ikke ske i nævneværdigt omfang, fordi pligten til påtegning forsvinder i de små selskaber.

Skal påtegning være frivillig?

Lidt over halvdelen af de små og mellemstore virksomheder - nemlig 53% - mener, at pligten for små selskaber uden videre kan ophæves. 24% mener fortsat, at der skal være pligt for alle selskaber til at få årsregnskabet revideret. De resterende 23% af dem, der har svaret, har været så meget i tvivl om dette, at de har svaret "ved ikke".

Figur 2

Virksomheder, der har svaret "ved ikke", er ikke medtaget i ovenstående figur, hvor Ja og Nej tilsammen summer til 100 % i hver kategori. Tilsammen har 23% af virksomhederne svaret "ved ikke".

Fokuserer man alene på de virksomheder, der har taget stilling til spørgsmålet, er der altså mere end 2 ud af 3, der er for, at pligten ophæves. Det er interessant, om der er forskel på, om det er de helt små selskaber eller de større, der vil være med til at afskaffe pligten. Svaret er, at de helt små selskaber er mest positive. Blandt selskaber med op til 5 beskæftigede mener 3 ud af 4 af dem, der har taget stilling, at pligten skal afskaffes. Blandt selskaber med mellem 6 og 10 beskæftigede er godt 2 ud af 3 positive, men blandt dem med over 10 beskæftigede er det lidt færre - nemlig 59% af virksomhederne - der er positive.

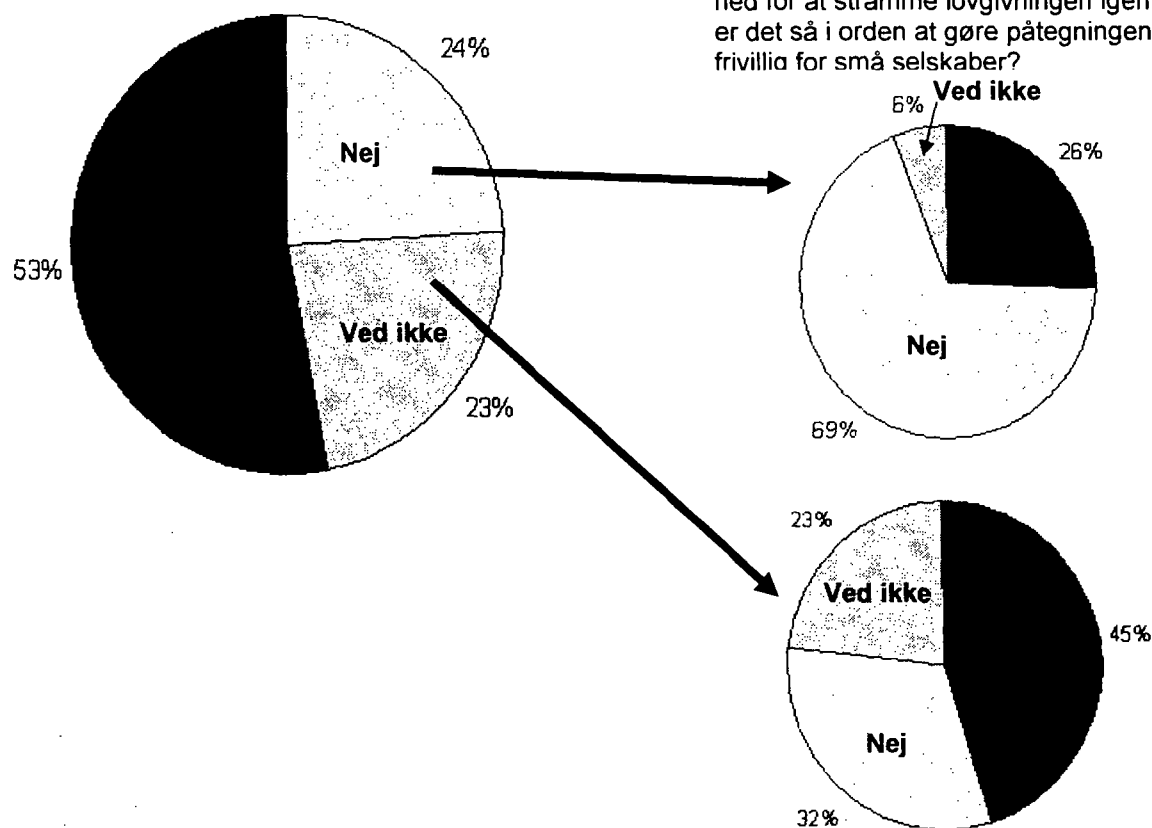
Det kan naturligvis afspejle, at det er de små selskaber, der står med muligheden for at vælge påtegningen fra, hvis lovforslaget vedtages. Det er dog mere sandsynligt, at det afspejler, at det er blandt de små selskaber, at flest ikke har nogen eller meget lidt gavn af revisors påtegning.

Opdeles svarene efter, om virksomheden er et selskab eller en personligt ejet virksomhed, er der ikke nævneværdig forskel på svarene. De personligt ejede virksomheder er ikke pålagt revisionspligt, men støtter en tilsvarende lempelse for de små selskaber.

Figur. 3

Skal det gøres frivilligt for små virksomheder at købe revisionspåtegningen af regnskabet?

Hvis det efter 3 år evalueres, om der er skabt mere kriminalitet, med mulighed for at stramme lovgivningen igen, er det så i orden at gøre påtegningen frivillig for små selskaber?

Vi har spurgt de 47%, der sagde "nej" eller "ved ikke" til at ophæve pligten for de små selskaber, om de alligevel mener, man kan ophæve pligten, hvis ordningen evalueres 3 år efter med mulighed for at stramme op igen. De fleste af de, der før helst var fri for lempelsen, er det også, selvom ordningen evalueres. Til gengæld mener mange af de virksomheder, der før svarede "ved ikke", at en lempelse er i orden, når der foretages en evaluering. Antager man rimeligvis, at de der mener at pligten skal afskaffes, også mener det, hvis ordningen evalueres, så kan i alt 70%¹ af virksomhederne bakke en lempelse op på den baggrund.

¹ 53% + (45% JA af 23% ved ikke) + (26% Ja af 24% Nej) = 70%

Det lovforslag, der har været sendt i høring hos en række organisationer, indeholder en sådan klausul om, at ordningen skal evalueres, men den er dog formuleret, så det udelukkende skal undersøges, om der kan lempes yderligere. Det kunne altså give bredere opbakning, hvis der også kunne strammes op igen efter en lovrevision.

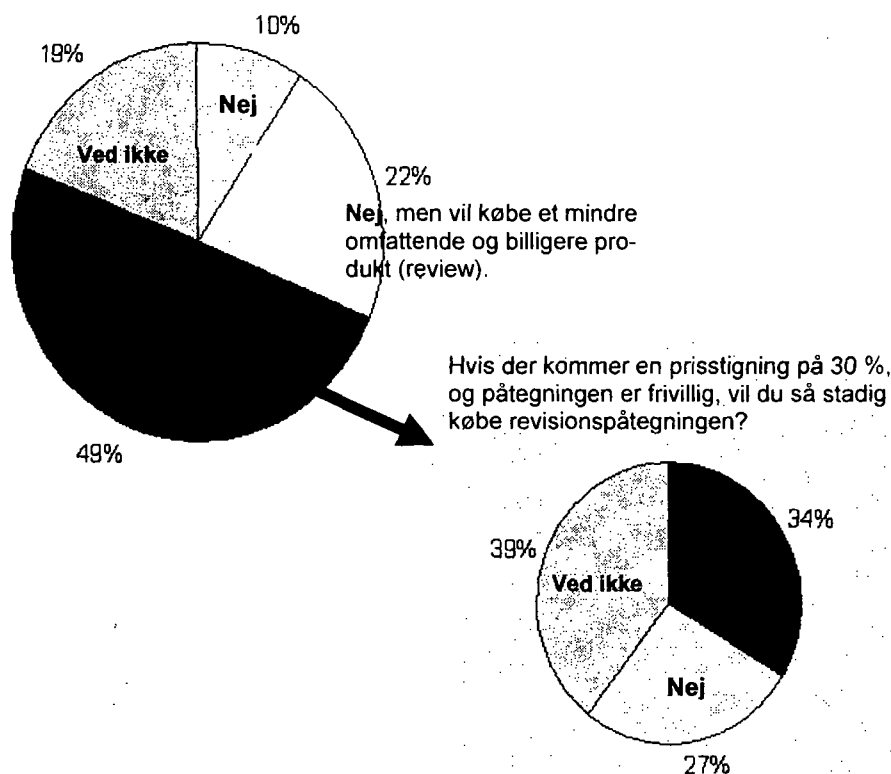
Konklusion: Såfremt den foreslåede lovændring bakkes op af en bred revisionsklausul, der også giver mulighed for at stramme op igen, hvis der mod forventning bliver mærkbart flere besvigelser, så kan et klart flertal af de små og mellemstore selskaber bakke op om, at der ikke skal være pligt til revisionspåtegning i små selskaber.

Vil de mindre selskaber vælge revisionspligten fra?

Hvis påtegningen bliver frivillig, vil de små selskaber så fortsat købe den? Ja, det vil halvdelen, mens knapt hver fjerde ville efterspørge en mindre omfattende påtegning - et såkaldt review, som det vurderes koster ca. 30% mindre end den fulde påtegning. Stillet over for det alternativ, at der kan købes en billigere påtegning, vælger kun 10% af virksomhederne revisors påtegning helt fra.

Figur 4

Hvis det blev frivilligt at købe revisionspåtegningen, vil du så fortsat købe revisionspåtegningen?

Undersøgelse af SMV'ers syn på revisionspligten

Det er naturligvis interessant, om det især er de små selskaber, der ændrer deres valg, eller om de større også gør det. Det viser sig, at interessen for at ændre sit køb er klart størst blandt virksomheder med 1-5 beskæftigede. Blandt disse virksomheder ønsker 30% et review i stedet for den fulde påtegning, mens andre 14% helt ønsker at fravælge revisors påtegning. Resultatet for selskaber med mellem 6 og 25 beskæftigede er, at 20% ønsker et review, mens 7% ønsker helt at fravælge revisors påtegning. Blandt virksomheder med over 25 beskæftigede er der en tilsvarende interesse for helt at slippe for revisors påtegning, mens interessen for review'et er meget begrænset.

Revisorbranchen har meldt ud, at revisionspåtegningen vil stige med 30% indenfor de nærmeste år, fordi vedtagelse af mere omfattende internationale revisionsstandarder nødvendiggør dette. Virksomheder, der er omfattet af revisionspligt, vil derfor også være omfattet af de udvidede standarder og vil derfor kunne se frem til en markant prisstigning.

De selskaber, der har svaret, at de fortsat vil købe den fulde påtegning, selvom det blev frivilligt, er derfor blevet spurgt, om det ændrer deres holdning, hvis revisor præsenterer dem for en prisstigning på ca. 30% for en mere omfattende revisionspåtegning. Og det ændrer rigtig mange selskabers holdning. Hvert tredje af de selskaber, der med det nuværende prisniveau ville fortsætte med at købe den fulde påtegningen, vil nu ikke længere. En anden tredjedel ved ikke, mens altså kun hver tredje af de positive selskaber - eller hver 6. af alle de små selskaber - nu vil købe revisors fulde påtegning.

Konklusionen er, at hvert tredje selskab ønsker at købe en mindre omfattende påtegning fra revisor eller helt at slippe for en sådan. Det er især de mindste selskaber, der har sådanne ønsker. Halvdelen vil fortsat købe en fuld påtegning, men præsenteres de for den ventede prisstigning på 30%, så er det kun hver tredje af dem, der med sikkerhed holder fast i den.

Hvem bruger virksomhedens regnskab?

Vi har forud for undersøgelsen spurgt flere virksomheder, om de med sikkerhed kan sige, at det er et påtegnet regnskab, banken vil se. Flere virksomheder kunne kun svare på, om banken vil se årsregnskabet - ikke om det gør en afgørende forskel, at det er påtegnet af revisor.

Vi har derfor ikke kunnet spørge om, hvem der efterspørger, at årsregnskabet er påtegnet af revisor - kun hvem der i det hele taget bruger årsregnskabet. Vi har valgt at spørge, hvem der har brugt det seneste årsregnskab. 45% af selskaberne siger, at Told og Skat har modtaget det, mens 80% siger, at banken har modtaget årsregnskabet. Det er bemærkelsesværdigt, at tallene for personligt ejede virksomheder, som ikke har pligt til revisionspåtegning, er næsten helt tilsvarende - nemlig 49% og 81%. Kun omkring 10% af alle virksomheder siger,

at kunder og leverandører har fået årsregnskabet. Det er dog flest selskaber, men det kan hænge sammen med, at selskaberne gennemsnitligt er større end de personligt ejede virksomheder. Kun hvert fjerde selskab i undersøgelsen har en størrelse, så andre aktionærer eller anpartshavere, end den ejer der har besvaret spørgeskemaet, har anvendt årsregnskabet.

Tabel 1: Hvem har brugt virksomhedens seneste årsregnskab?

	Told og skat	Banken	Leverandører og kunder	Aktionærer/ andelshavere	Andre
Selskaber (i alt 253 virksomheder)	45%	80%	17%	23%	9%
Personligt ejet (i alt 133 virksomheder)	49%	81%	5%	-	5%

Note: Der er 253 virksomheder i kategorien "Selskaber" og 133 virksomheder, der er personligt ejet.

Konklusion: Told og Skat skelner altså ikke mellem personligt ejede virksomheder og selskaber, mens bankerne over en bred kam beder virksomhedskunderne om deres årsregnskab. Om det skal være påtegnet, har ikke kunnet afklares, men det er værd at nævne, at Finansrådet er tilhængere af, at de små selskaber fritages for revisionspligten.

Håndværksrådet mener:

Håndværksrådets bestyrelse har besluttet, at Håndværksrådet skal støtte en lempelse af revisionspligten for selskaber med op til 12 mio. kr. i nettoomsætning. Altså en dobbelt så stor nettoomsætning som i det fremsatte lovforslag.

Håndværksrådet anbefaler endvidere, at revisionsklausulen udvides, så det fremgår af lovforslaget, at der også er mulighed for at stramme lovgivningen igen, hvis der mod forventninger kan påvises mange besvigelser, der skyldes, at regnskaberne i små selskaber ikke længere påtegnes.

Håndværksrådet støtter lovforslaget, fordi der er store penge at spare for små selskaber - og fordi frivillighed tilsyneladende fungerer godt i flere andre europæiske lande. Det er afgørende:

- At Erhvervs- og Selskabsstyrelsens undersøgelse påviser, at revisionspåtegningen ikke kan gøre stort fra eller til, hvis ejeren i en lille virksomhed ønsker at indrette virksomheden med svig for øje. Kun få anmeldelser sker fra revisor og de mere omfattende former for snyd, moms-karruseller, sort arbejde, falske lønsedler, konkursrytteri, køb uden betalingshensigt osv., trives desværre udmærket under den nuværende lovgivning.

- At Told og Skat - som et led i den nye kontrolstrategi - får mulighed for at pålægge virksomheder med rod i regnskaberne pligt til at tage en revisor og få bragt orden.
- At det ikke kan være rimeligt, at nogle virksomheder skal have pligt til at købe en påtegning, fordi andre virksomheder skal vise den i banken for at få bedre vilkår. De virksomheder, der har sådanne behov, må købe påtegningen, uanset at den ikke længere er pligtig.
- At det ikke kan være rimeligt, at nogle virksomheder skal have pligt til at købe en påtegning, fordi andre virksomheder skal vise den til leverandører, kunder eller andre samarbejdspartnere for at få bedre vilkår. De virksomheder, der har sådanne behov, må købe påtegningen, uanset at den ikke længere er pligtig.
- At frivillighed vil skabe mere konkurrence på prisen, således at virksomhederne lettere kan forhandle prisen på påtegningen ned.
- At revisionspåtegningen er designet til større selskabers behov, eftersom den følger internationale standarder, og der ikke internationalt er pligt til påtegning i små selskaber.
- At nye internationale standarder for revision betyder, at prisen vil stige med anslået 30% og måske endda mere i de små selskaber, og at den eneste måde, selskaberne kan komme uden om dette, er ved, at det gøres frivilligt.
- At frivillighed vil gøre det muligt for revisorselskaberne eller fx FRR at udvikle mindre omfattende påtegninger, som er bedre designet til små selskaber.
- At erfaringer fra England er, at en lempelse for de små selskaber gav så gode erfaringer, at der efterfølgende gradvis blev lempet for stadig større selskaber - op til den tilladte grænse i EU.
- At kun Sverige og Malta - ud over Danmark - pålægger små selskaber denne udgift.
- At dette forslag er det mest betydningsfulde forslag, når det gælder om at gøre det lettere og billigere administrativt at drive virksomhed i Danmark.